

3 avgjørende fase. Den delen som ligger syd for Donau er fullstendig ronsert av tysk. Bydelen nord for Donau, den såkalte Floridsdorf, er ennå ujenstyrket og kamper. General Malinovskis tropper har forsøkt elva Morava og skal vekke seg inn i denne bydel. Vest for Wien fortsetter gen. Tolbukin sin fremrykking og står ikke langt fra St. Pölten. - I Slovakia har Malinovskis tropper inntatt mange byer og steder, bl.a. Trnecin (Trantschin) som ligger ved innsjøen til Böhmen og Mähren. Tyske korrespondenter hevder at anropet mot "Protektoratet" vil komme gjennom denne inngang, istedenfor gjennom Moravstravnåpningen som man før trodde.

stravaåpningen som man for trodde.
ESTFRONTER. De all. har hatt ny oppsiktsvekkende framgang på alle avsnit vest. - Den kanad. 1. armé har inntatt Deventer i Nederland og er Ijselkanten. Lenger nord står den bare 32 km. fra Nordsjøen. Den tyske etrettveg fra Sør-Nederland er på det nærmeste sperret. 100,000 tyskere er med isolert. - Den brit. 2. armé som rykker inn over Lüneburgerheden nærheten av Celle, er om lag 50 km. fra Hamburg. Kamper på grunn i Fremens yttersværker. - Den 9. am. armes framgang har vært sterkt bemerkelsesverdig. Torsdag ble det meldt at den hadde inntatt Hannover og rykket videre vestover til Braunschweig. Torsdag kom meldinger om at fortroppene fra denne armé hadde kommet fram til Elben ved Wolmirstedt fra et døgn og var ikke mer enn 100 km. på et døgn og var kommet fram til Elben ved Magdeburg. Det pågår gatekamper i Braunschweig, og ifølge tyske medier skal byen Hildesheim være oppgitt av tyskerne. Kampene om Hannover er meget moderate. En styrke på 200 am. inntok byen og bare 10 falt. Det eneste man ser tyskerne hadde i byen var en tigertank. Den ble inntatt mens dens maskinbehandler var død. Elben står de all. bare 125 km. fra tap lå og sov. - Ved framrykkingen til Elben står de all. bare 100 km. fra Berlin og 200 km. fra den russ. front ved Neisse. - Den am. 1. armé som rykker fra syd for Harzfjellene står bare 100 km. fra Leipzig. - Gen. Pattons 3. armé har omringet Erfurt og står i omrent samme avstand fra Leipzig som den 9. am. armes har omringet Coburg 80 km. fra den russ. front. Styrker fra den 3. armé har videre inntatt Crailsheim. Senere er byen blitt erobret tilbake og trekket seg ut av Crailsheim. Onsdag morgen meldte de allierte rykker fram mot polske respondenter at overalt hvor de all. arméer rykker fram møtes befolkning som bare har det eneste

samme synet: Ødelagte byer med en befolkning som bare har det eneste til
komme bort fra krigens redsler. Soldaterne kaster sine våben og begir seg
n i den uendelige strøm av fanger som går mot vest til de allierte fangenskaper.
dlemmer av Volksturm kaster sine armbind og blander seg med den sivile befolkning. Flerc steder foretar sivilbefolkningen rene pijnaringsstokker mot
rretningsstrøk. Det som kanskje mest har overrasket de allierede er at der følger
mmen praktisk talt ikke franktrørsvirksomhet bak åres linjer. Det ser ut til at når soldaterne er kommet unna partisepen mister de både mot og vilje
l kamp. - De allierte flyvåben fortsetter å hamre løs på den tyske skipsfart.
ske skip i Nordsjøen ble satt i brand forleden. Under et angrep på Kiel
l tirsdag ble lommeslagskipet "Admiral Scheer" senket. 5 tyske skip ble
telagt i Porsgrunns havn onsdag. -

Belagt i Porsgrunns havn onsdag. -
de siste meldinger fra frontene heter det at styrker fra den 9. am. arme
kommet fram til Magdeburg hvor der rasef gatekamper. - Den 1. am. arme har i
itt Nordhausen og er rykket 30 km. frem. Fortropper står i utkanten av Ha-
ordvest for Leipzig. - Gen. Pattons styrke fram over en 100 km. bred fron-
en på grunn av nyhetsperringen vet man ikke riktig hvor den befinner seg.
Ruhrområdet er byene Gelsenkirchen, Essen og Bockum nå på all. hender. Ru-
ar nå praktisk talt ryddet hele Wien. I følge tyske meldinger skal Tolbuk-
kensart være rykket videre fram 70 km. i retning Bayern.

TILLEHAVSFRENTENE. Den all. framgang på Okinawa fortsetter. TOKIO har ikke
ert utsatt for et kraftig angrep fra am. superfestninger.
PANIA. I følge meldinger den 12 ds. skal den spanske regjering ha avbrutt
en diplomatisk forbindelse med Japan.
ANMARK. Danske hjemmestyrker har ført 19 slepebåter og 2 lasteskip inn til
vensk havn.

NORGE. Det britiske admiralitet opplyser at den norske kutter "Havøy" er oppbragt og fortid i britisk havn.

VER-FORSIKTIG.

V
V V R A D I O - H Y T T V
V V V V V V V V V V V V V V V

4. mai 1945

5 årg.

Nr. 2

Kommentaren: Den tyske kringkaster meldte sent tirsdag kveld at der Führer var død. Han falt på sin kommandoplass i Rikskanselliet, Kjempen til siste åndedrag mot bolsjevismen. Dagen før, den 30. april hadde han utnevnt grossadmiral Dönitz som sin etterfølger. I sin proklamasjon til det tyske folk uttaler grossadmiral Dönitz at kampen mot bolsjevikene skal fortsette med alle midler. Så lenge britene og amerikanerne hindrer tyskerne i dette vil man forsvere seg og kjempe også mot dem.

Det råder ikke så liten uenighet om hvordan Hitler kom av dage. Under forhandlingene med grev Bernadotte uttalte Himmler at Hitler var alvorlig syk, og bare kunne leve høyst 48 timer. En av forhandlerne opplyste at sykdommen var hjerneblødning. Senere har Göbbels' stedfortreder i propagandadepartementet, Hans Friesche, opplyst at både Hitler og Göbbels har tatt seg selv av dage. Andre hevder at Hitler ikke i det hele tatt har vært i Berlin under sluttkampene. Hvor om allting er så har der Führer, som Tysklands første soldat, funnet heltedøden, heter det i den tyske propaganda. Noe annet ville jo også være utenkelig. Det gjelder for all del å skape en legende omkring Adolf Hitler og hans heroiske kamp. Det vil lette arbeidet for de som skal føre han videre. Ingen må være så naive å tro at partilederen har oppgitt kampen, for nazismen selv om den tyske krigsmakt er brutt sammen. Det er nettopp der om kampen nå dreier seg. De høyeste militære befalingsmenn er tatt til fange, men ingen betydelige partiledere er havnet i alliert fangenskap. Alt tyder derfor på at lederne simpelthen er gått i dekning, før senere når krigens bølger har lagt seg, fra sine underjordiske skjulesteder å kunne forberede Tyskland på en ny krig. Denne krigen som nå pågår kan derfor ikke ansees for vunnet før både Hitler, Göring, Göbbels og Himmler er i de allierte hender, død eller levende.

Den norske hjemmefront har sendt ut en kungjøring om hvordan man skal forholde seg inntil det er ordnet med avvepningen av de tyske styrker i Norge: Man skal unngå sammenstimplinger, og ikke ta del i demonstrasjoner av noen art. Heller ikke må man oppstre utfordrende like overfor quislinger eller tyskere. Falske rykter må demunteres. Enhver nyhet som sendes videre må være pålitelig og korrekt. Farolen er: Vis verdighet, ro og disiplin.

Da nyheten om Himmlers tilbud om kapitulasjon overfor Storbritania og USA ble kjent, var det ikke så ganske få som tok dette som et tegn på at krigen definitivt var avsluttet og at en proklamasjon om fred bare var et spørsmål om timer. Det var tydlig at mange også i seiersrusen hadde sprettet den gode flasken som var reservert for denne anledning og at rusen etter hvert skiftet karakter. Heldigvis er det ikke kommet til opptrin av noe slag og kan en ta dette som en forhåndsprøve på fredens virkelige proklamasjon skulle det love bra. Vi vil også innskjerpe betydningen av at alle viser disiplin. Uoverlagte opptrinn eller handlinger må ikke finne sted. Mange vil nok fristes til å oppstre utfordrende og provoserende overfor tyskerne og quislingene, men de bør huske at bitterheten er stor hos den tapende part så det skal ikke mye til før det smeller. En annen ting, som er av den aller største betydning, er at man forsatt viser forsiktighet i det illegale arbeide. Gestapo fortsetter "to the bitter end" og de forholdsregler de tar vil om mulig bli enda mer drastiske og blodige enn vi tidligere er vant til. Derfor krever vi at allt illegalt arbeide fortsetter etter de regler for konspirativt virksomhet som er trukket opp, og at enhver gjør sin plikt til det siste. Vistnok er det mange ting som tyder på at krigen snart kan være slutt, men vi må ikke derfor glemme at vi fremdeles lever i et okkupert land, omgitt av fienden på alle kanter. Tyskerne i Norge er fremdeles sterke, deres styrker anslåes til 200.000 mann, og enda er det meget som tyder på at vi selv kommer til å være med å kjempe landet fritt. Det vil derfor være det rene galmannsværk å la seg rive ned av de gode nyheter som kommer fra de andre krigsskueglasser og tro at "die Festung Norwegen" vil falle uten kamp.

TYSKLAND: Onsdag den 2. mai, kl. 15 kapitulerte garnisonen i Berlin. Dette ble meldt i en dagsordre fra marsjall Stalin til generalene Sjukov og Konjev. Et av historiens blodigste og mest betydningsfulle slag var dermed endt. I dagsordren ble det påpekt at foruten å være rikshovedstaden, var Berlin nazismens arnestad. Herfra hadde den spredt seg, ikke bare til selve Tyskland, men langt ut over de tyske grenser til andre land. Nazistene hadde her samlet alle de krefter de rådde over for å sette dem inn i et siste foftvilet forsøk på å slå fiendten. De var fullt klar over at hvis Berlin falt var det ensbetydende med at krigen definitivt var tapt og at det tredje rike dermed gikk under. Berlin som er Europas andre største by, hadde i fredstid over 4 mill. innbyggere. Krigskorrespondenter forteller at byen nå ser ut som en eneste ruinhaug. Ødeleggelsene skal være større enn i Stalingrad. Det var til onsdag kveld talt opp 70.000 fanger. Øst for Berlin er den siste tyske lomme blitt likvidert av Konjevs styrker. I Mecklenburg har Rokossovskis arme hatt rask fremgang. Stralsund, Demmin, og Wesenburg er inntatt. Torsdag blir det meldt at russerne også har tatt Warnemünde, Rostock og Neustadt (sydvest for Parchim). I Tsjekoslovakiet har Jozef Menkes arme inntatt Maravská Ostrava, og dermed åpnet veien gjennom den Mähriske åpning. Russerne og amerikanerne har fått kontakt med hverandre på flere nye steder langs Elben. Onsdag kveld ble det meldt at den britiske 2. arme hadde rykket frem til Wismar ved Østersjøen og dermed delt den siste tyske lomme i Nordtyskland i to. Senere blir det meldt at de også har inntatt Lübeck. Den 9. am. arme som rykker frem parallelt med britene, har inntatt Hagenow og Schwerin. Vest for Bremen rykker kanadierne frem mot Wilhelmshafen og Emden uten å møte synderlig motstand. I Østerrike står amerikanerne 25 km. fra Linz og 12 km. fra Innsbrück. Det blir tatt et stort antall fanger, og fangene fortsetter å strømme inn. Blandt de som sist er havnet i all, fangenskap er von Rundstedt, von List, von Speerlein, Ritter von Leeb og Ungarns statssjef, admiral Horthy har flere ganger forsøkt å komme over den Schweitziske grense, men alle forsøk har mislykkes. Han er nå landet i Barcelona med fly. Det ble øyeblikkelig nedlagt protest fra de allierte side og de spanske myndigheter forsøkte å vise ham ut. Leval nektes imidlertid å forlate landet, og er nå blitt internert for siden å kunne overleveres til de allierte. I den tyske ledelse er det i de siste par dager skjedd store forandringer. Admiral Dönitz er blitt "Führer" og von Ribbentrop er erstattet med den konservative grev von Schwerin Crozig. I Norge er admiral Ciliax blitt erstattet med general Kranke. De som har erklært at de vil føre ordre fra den nye "Führer" er sjefen for de tyske styrker i Tsjekoslovakiet, general Lindeman i Danmark og general Böhme i Norge.

MIDDELHAVSFRONTE: En av krigenes mest oppsiktvekkende meldinger kommer denne gang fra Italia. Alle tyske styrker i Italia har overgitt seg uten vilkår. Det dreier seg om nesten 1 mill. mann, og skal være den største kapitulasjon i militærhistorien. Kapitulasjonen ble underskrevet søndag i Norditalia og skuddvekslingen holdt opp onsdag ved middags tid. Kapitulasjonen omfatter hele Italia samt de vestlige provinsene av Østerrike, Tirol, Salzburg, Kärnten og Steyermark. Bare de styrker som befinner seg mellom general Pattons og general Tolbukins arme i Donaudalen kjemper fremdeles. General Alexander, sjefen for de allierte armeer i Italia har mottatt gratulasjonstelegrammer fra kong Georg, statsminister Churchill og president Truman.

DE SISTE MELDINGER: London opplyser torsdag kveld at tyskerne har erklært Hamburg for en åpen by. Britene rykket inn i byen torsdag kl. 13. Alle tyskere i Hamburg har fått ordre om å holde seg inne og ikke vise seg på gaten. Det britiske kommandanten opplyser det kan ventes at restriksjonene vil bli lempet på med det første. En annen melding fra London sier at britene har oppnådd kontakt med general Rokossovskis styrker i nærmeten av Wismar. Man møter svak fiendtlig motstand og tyskerne overgir seg i ti-tusenvis. To britiske divisjoner tok onsdag ikke mindre enn 80.000 tyskere til fange. Blandt fangene var 5 generaler. Etter de siste meldinger kan en regne med at tyskerne nå bare holder en del av Schleswig-Holstein som en siste rest av Det Stortyske rike.

Vis verdighet, ro og disiplin. Vær FØRSIKTIG.

v
v - R A D I O - N Y T T
v v

5. årg.

7 mai 1945.

Nr. 27.

KOMMENTARER: Meldingene om at de tyske styrker i Holland og Danmark har kapitulert er mottatt med den største glede og tilfredshet i Norge. I fem lange og tunge år har våre land stått sammen mot overfallsmennene. Våre problemer har vært de samme, og vi har alle kjempet mot samme mål. Vi har delt de gleder og lyspunkter som krigen gang kan ha gitt oss, og i landenes mørkeste perioder har vi følt med hverandre, som bare vi kan gjøre som har gjennomgått samme lidelser og vært utsatt for samme fornedreiser. Krigen har skapt en samfølelse og en broderskapets ånd mellom våre land og folk, som vil være og virke i generasjoner fremover. Når Holland og Danmark idag kan heise sine frie flagg over frie land deler vi derfor også denne glede med dem, og vi vet at de på sin side mitt i seiere og befrielsens feststund, heller ikke glemmer oss, som kanskje har den tyngste og hardeste tid igjen. Vi vil takke for de fem år vi har kjempet sammen og uttale ønsket om at den tid ikke må være altfor fjern da vi på nytt kan møtes, og denne gang som frie nasjoner, for å løse de oppgaver som etterkrigstiden vil bringe.

Mens kampene på den europeiske krigsskueplass holder på å ebbe ut, og større tyske armegrupper har overgitt seg både i syd og nord, står fremdeles spørsmålet om Norge åpent. Hvad akter tysk, å foreta seg her? Vil de kapitulere i Nord-Norge som Terboven og den militærledelse så ettertrykkelig har slått fast? - Ja, derom kan det diskuteres. I en tale som ble holdt i København torsdag den 3. ds., uttalte riksmin. Speer på vegne av den tyske riksregj. bl. a.: "Den eneste mening med den kamp som ennå føres, er å forhindre at tysk dør på flukt foran sovj.-arméene Det ligger utelukkende i fiendens hånd om han vil gi det tyske folk den øre og de muligheter som tilkommer, en riktig nok besiret, men tappert kjempende fiende, slik at han selv en gang vil stå for hist, som den der har handlet storsinnet og anstendig.... De militære tilbakeslag som Tyskland har lidt i de siste måneder er rystende. Vår skjebneliggør ikke lenger i våre egne hender. Bare et bedre forsyn kan endre vår fremtid." - Dette er jo en åpen innrømmelse av at slaget definitivt er tapt og at en fortsettelse av krigen vil være meningslös. En liknende uttalelse er også kommet fra den Führers etterfølger, storadm. Dönitz. Andre uttalelser og kjennsgjern. går imidl. i stikk motsatt retning. - Mange er av den mening at det var tysk, selv som var så fornuftige å foreslå kapitul i Holland og Danmark, men dette er på ingen måte tilfelle. Først etter at Montgomery, ved hjelp av kart over den foreliggende krigssituasjon, hadde overbevist øverstbefal for de tyske styrker om deres håpløse stilling, gikk denne med på fullstendig og vilkårløs kapitul. Umiddelbart etter at kap. ble kunngjort satte hundrevis av tyske skip stevnen nordover for å komme fram til Norge og her gjøre sin innsats i sluttkampen. Helle den tyske Gestapo-styrke i Danmark også havnet heroppe, og det er vel overveiende sannsynlig at en del av Tysklands ledende statsmenn har slått følge med dem. Når en hel hær av gestapoagenter kommer hit opp kan en gjet ut fra at det ikke bare er for å slippe å bli tatt til fange i Danmark av de allierte. Hadde tyskerne tenkt å oppgi Norge ville de jo allikevel bli tatt til fange selv om de nokk kunde forlenge fristen med noen dager. Alt talarer for at de skal være her for å styrke moralen blandt troppene og eldres ta seg av Hjemmefrontens folk. Andre ting som også tyder på at tysk forbereder seg på kamp i Norge er de forsvarstiltak som de så febrilsk forserer. Alle disse kjennsgjerninger må de norske hjemmestyrker ta seg ad notam. Hvis ikke de også øker sin krigsberedskap i tilsv. og i samme tempo, vil de begå en forbrydelse mot vårt land og vårt folk, som kan komme til å stå dem dyrt i det mest avgjørende øyeblikk. La oss derfor ikke slappe av og hengi oss til behagelige drømmerier om frihet og fred for

TYSKLAND: Onsdag den 2. mai, kl. 15 kapitulerte garnisonen i Berlin. Dette ble meldt i en dagsordre fra marsjall Stalin til generalene Sjukov og Konjev. Et av historiens blodigste og mest betydningsfulle slag var dermed endt. I dagsordren ble det påpekt at foruten å være rikshovedstaden, var Berlin nazismens arnestet. Herfra hadde den spredt seg, ikke bare til selve Tyskland, men langt ut over de tyske grenser til andre land. Nazistene hadde her samlet alle de krefter de rådde over for å sette dem inn i et siste foftvilet forsøk på å slå fienden. De var fullt klar over at hvis Berlin falt var det ensbetydende med at krigens definitivt var tapt og at det tredje rike dermed gikk under. Berlin som er Europas andre største by, hadde i fredstid over 4 mill. innbyggere. Krigskorrespondenter forteller at byen nå ser ut som en eneste ruinhaug. Ødeleggelsene skal være større enn i Stalingrad. Det var til onsdag kveld talt opp 70.000 fanger. Øst for Berlin er den siste tyske lomme blitt likvidert av Konjevs styrker. I Mecklenburg har Rokossovskis arme hatt rask fremgang. Stralsund, Demmin, og Wesenburg er inntatt. Torsdag blir det meldt at russerne også har tatt Warnemünde, Rostock og Neustadt (sydvest for Parchim). I Tsjekoslovakiet har Jorimenkos arme inntatt Maravská Ostrava, og dermed åpnet veien gjennom den Mähriske åpning. Russerne og amerikanerne har fått kontakt med hverandre på flere nye steder langs Elben. Onsdag kveld ble det meldt at den britiske 2. arme hadde rykket frem til Wismar ved Østersjøen og dermed delt den siste tyske lomme i Nordtyskland i to. Senere blir det meldt at de også har inntatt Lübeck. Den 9. am. arme som rykker frem parallelt med britene, har inntatt Hagonow og Schwerin. Vest for Bremen rykker kanadierne frem mot Wilhelmshaf og Emden uten å møte synderlig motstand. I Østerrike står amerikanerne 25 km. fra Linz og 12 km. fra Innsbrück. Det blir tatt et stort antall fanger, og fangene førtsetter å strømme inn. Blandt de som sist er havnet i all-fangenskap er von Rundstedt, von List, von Speerlein, Ritter von Leeb og Ungarns statssjef, admiral Horthy har flere ganger forsøkt å komme over den Schweitziske grense, men alle forsøk har mislykkes. Han er nå landet i Barcelona med fly. Det ble øyeblikkelig nedlagt protest fra de allierte side og de spanske myndigheter forsøkte å vise ham ut. Leval nektes imidlertid å forlate landet, og er nå blitt internert for siden å kunne overleveres til de allierte. I den tyske ledelse er det i de siste par dager skjedd store forandringer. Admiral Dönitz er blitt "Führer" og von Ribbentrop er erstattet med den konservative grev von Schwerin Crozig. I Norge er admiral Ciliax blitt erstattet med general Kranke. De som har erklært at de vil føre ordre fra den nye "Führer" er sjefen for de tyske styrker i Tsjekoslovakiet, general Lindeman i Danmark og general Böhme i Norge.

MIDDLEHAVSFONTENE: En av krigens mest oppsiktvekkende meldinger kommer denne gang fra Italia. Alle tyske styrker i Italia har overgitt seg uten vilkår. Det dreier seg om nesten 1 mill. mann, og skal være den største kapitulasjon i militærhistorien. Kapitulasjonen ble underskrevet søndag i Norditalia og skuddvekslingen holdt opp onsdag ved middags tid. Kapitulasjonen omfatter hele Italia samt de vestlige provinsene av Østerrike, Tirol, Salzburg, Kärnten og Steiermark. Bare de styrker som befinner seg mellom general Pattons og general Tolbukins arme i Donaudalen kjemper fremdeles. General Alexander, sjefen for de allierte armeer i Italia har mottatt gratulasjonstelegrammer fra kong Georg, statsminister Churchill og president Truman.

DE SISTE MELDINGER: London opplyser torsdag kveld at tyskerne har erklært Hamburg for en åpen by. Britene rykket inn i byen torsdag kl. 13. Alle tyskere i Hamburg har fått ordre om å holde seg inne og ikke vise seg på gaten. Det britiske kommandanten opplyser det kan ventes at restriksjonene vil ble lempet på med det første. En annen melding fra London sier at britene har oppnådd kontakt med general Rokossovskis styrker i nærmeten av Wismar. Man møter svak fiendtlig motstand og tyskerne overgir seg i ti-tusenvis. To britiske divisjoner tok onsdag ikke mindre enn 80.000 tyskere til fange. Blandt fangene var 5 generaler. Etter de siste meldinger kan en regne med at tyskerne nå bare holder en del av Schleswig-Holstein som en siste rest av Det Stortyske rike.

Vis verdighet, ro og disiplin. Vær FØRSIKTIG.

v v v v v v v v v v v v v v v
v - R A D I O - N Y T T
v v v v v v v v v v v v v v v

7 mai 1945.

Nr. 27. 5. årg.
KOMMENTARER. Meldingene om at de tyske styrker i Holland og Danmark har kapitulert er mottatt med den største glede og tilfredsstilte i Norge. I fem lange og tunge år har våre land stått sammen mot overfallsmennene. Våre problemer har vært de samme, og vi har alle kjempet mot samme mål. Vi har delt de gleder og lyspunkter som krigens gang kan ha gitt oss, og i landenes mørkeste perioder har vi følt med hverandre, som både de kan gjøre som har gjennomgått samme lidelser og vært utsatt for samme fornærelser. Krigens har skapt en samfølelse og en broderskapets ånd mellom våre land og folk, som vil være og virke i generasjoner fremover. Når Holland og Danmark idag kan heise sine frie flagg over frie land deler vi derfor også denne glede med dem, og vi vet at de på sin side mitt i seiereas og befrielsens feststund, heller ikke glemmer oss, som kanskje har den tyngste og hardeste tid igjen. Vi vil takke for de fem år vi har kjempet sammen og uttale ønsket om at den tid ikke må være altfor fjern da vi på nytt kan møtes, og denne gang som frie nasjoner, for å løse de oppgaver som etterkrigstiden vil bringe.

Mens kampene på den europeiske krigsskueplass holder på å ebbe ut, og større tyske armegrupper har overgitt seg både i syd og nord, står fremdeles spørsmålet om Norge åpent. Hvad akter tysk, å foreta seg her? Vil de kap. betingelsesløst som de har gjort i Norditalia, Holl. og Danmark, eller vil de forsøke festningen Norge som Terboven og den militære ledelse så ettertrykkelig har slått fast? Ja, derom kan det diskuteres. I en tale som ble holdt i København torsdag den 3. ds. uttalte riksmin. Speer på vegne av den tyske riksregj. bl. a.: "Den eneste mening vi har overgitt om Norge er at de ikke føres, er å forhindre at tysk dør på flukt foran med den kamp som ennå føres, er å forhindre at tysk dør på flukt foran Sovjet-armeenene.... Det ligger utelukkende i fiendens hånd om han vil gi det tyske folk den øre og de muligheter som tilkommer, en riktig nok besiret, men tappert kjempende fiende, slik at han selv en gang vil stå forhist, som den der har handlet storsinnet og anstendig.... De militære tilbakeslag som Tyskland har lidt i de siste måneder er rystende. Vår skjebne ligger ikke lenger i våre egne hender. Bare et bedre forsvar kan endre vår fremtid." Dette er jo en åpen ipnømmelse av at slaget definitivt er tapt og at en fortsettelse av krigen vil være meningsløs. En liknende uttalelse er også kommet fra den Führers etterfølger, storadm. Dönitz. Andre uttalelser og kjennsgjern. går imidl. i stikk motsatt retning. Mange er den eneste mening at det var tysk selv som var så fornuftige å foreslå kapitul i Holl. og Danmark, men dette er på ingen måte tilfelle. Først etter at Montgomery, ved hjelp av kart over den foreliggende krigssituasjonen, hadde overbevist øverstbefal. for de tyske styrker om deres håpløse stilling, gikk denne med på fullstendig og vilkårløs kapitul. Umiddelbart etter at kap. ble kunngjort satte hundrevis av tyske skip stevnen nordover for å komme frem til Norge og her gjøre sin innsats i sluttkampen. Hele den tyske Gestapo-styrke i Danmark også havnet heroppe, og det er vel overveiende sannsynlig at en del av Tysklands ledende statsmenn har slått følge med dem. Når en hel här av gestapoagenter kommer hit opp kan en gå ut fra at det ikke bare er for å slippe å bli tatt til fange i Danmark, av de all. Hadde tyskerne tenkt å oppgi Norge ville de jo allikevel bli tilfange selv om de nokk kunde forlenge fristen med noen dager. Alt talarer for at de skal være her for å styrke moralen blandt truppene og eldler ta seg av Hjemmefrontens folk. Andre ting som også tyder på at tysk forbereder seg på kamp i Norge er de forsvarstiltak som de så febrilsk forserer. Alle disse kjennsgjerninger må de norske hjemmestyrker ta seg ad notam. Hvis ikke de også øker sin krigsberedskap i tilsv. og i samme tempo, vil de begå en forbrydelse mot vårt land og vårt folk, som kan komme til å stå dem dyrt i det mest avgjørende øyeblikk. La oss derfor ikke slappe av og hengi oss til behagelige drømmerier om frihet og fred for

tidlig. Vi må ikke nøie oss med selv å være beredt, men sørge for at fles mulig andre, ja, helst hele det norske folk, står beredt til kamp hvis det skulle bli nødvendig. Kampinden og seiersviljen må få et helt annet tak på hver enkelt enn tilfellet har vært tidligere. Vi må foreta en åndelig og materiell opprustning så at vi, når det blir krevet, kan slå til, hardt og grusomt, og tvinge våre undertrykkere i kne. Vårt første og umiddelbare mål må være: Alle tyskere og quislinger innenfor piggrågjerdet!

KAPITULASJONEN I NORDTYSKLAND, HOLLAND OG DÆMMARK. Fred. Ryell meldte Lon-

don-kringk. at de tyske tropper mellom Emden og Østersjøen var i fullstendig opplosn. 1/2 mill. tyske soldater var blitt tatt til fanje, og bare i løpet av de siste to døgn var 40 gen. havnet i all. fangeleire. Samtid. ble det meldt at Montgomerys 21. armegruppe hadde skutt panserkiler langt inn i de tyske stillinger i alle retninger. Styrker fra hans armegruppe hadde nådd frem til Kielkanalen og satt over denne. - Etter disse meldinger var det klart at stor begivenheter var i gjære. De lot heller ikke vente lenge på seg. Bare 2 timer kunde Londonkringk. mælde: Alle tyske styrker i Dansk., Nederl., Nord-tyskland, Helgoland og på de Frisiske øyer har overgitt seg beting. løst til den 21. armegruppe under kommando av Montgomery. Overgivelsen trer i kraft fra imorg. tidi., kl. 8. - En korrespon. skildrer kapitul. på følg. måte: Den tyske befalmecht. har nettopp undertegnet kapitul.. Det hele tok 5 min og hendte kl. 6. igår ettermid. (fred.) Adm. von Friedeburg kom sammen med en del høyere offiserer til Montgomerys hovedkvarter for å tilby overgivelse av sine styrker. Montgomery svarte tvært at de bare kunde overgi seg til rus. Han tok så frem et kart over de all. stillinger. Da von Friedeburg så kartet, brøt han sammen i gråt. Han hadde ingen ønske om hvor hipløs still. egentlig var. Von Friedeburg reiste så til von Busch, som var øverste sjef for den tyske armegruppe, og kom tilbake med fullmakt til overgivelse. Det høytidelige dokument ble undertegn. på et bord som hadde et ullteppe som duk. - Den tyske kapitul. omfatter ca. 1 mill. mann.

DANMARK. Besettelsen av Dansk skridt raskt frem. Danske hjemmestyrker

under ledelse av generalleutnant Ebbe Gort, som igjen er innomt under den all. overkomm., avvebner tysk. og hiphøfolket, samtidig med at de arrestere quislinger og nazister. Hjemmestyrkene har fullstendig henvæntne i København, hvor tysk. på enkelte steder satte seg til motverge. Den kostet en del øfre. Helsingør var den første by som ble befrikket. Danske politifolk som var stasjonert i Sverige satte over Øresund og rykket inn i landet. Siviladm. er igjen overtatt av rene dønsker. Kongen har utnevnt ny regjering med tidl. justismin. Buhl som sjef. Hjemmefronten er også represert i den nye regjer. liksom londondanskene er repres. ved Christians Møller som er utnevnt til utenriksmin.

HOLLAND. Også i Holland skridt befriselsen raskt frem, men også her setter tysk og quislingene seg til motverge. Mange sivilfolk som var gått ut i gatene for å lufte sin glede ble beskutt. Episoden kostet mange ofre, særlig i Rotterdam og Utrecht.

TSJEKOSLOVAKIET. Tsjek. hjemmestyrker har besatt hovedstaden Praha. I en kringk. tale ble det opplyst at tysk. hadde bedt om våpen-
vile, men brøt straks etter overenskomsten som var kommet i stand, og ryk-
ket mot Praha med store panserstyrker. De tsjek. hjemmestyrker har anmodet
amerik. og russ. om øyeblikkelig hjelp. Den tredje amerik. arme rykker rask
fremover mot hovedstaden og skal være gått inn i Pilsen. Fra øst presser
generalene Malinovski og Jerimenko seg fram mot hovedstaden. Armeene har
så å si fått kontakt med hverandre. De siste meldingene fra Tsjek. går
ut på at der pågår forhandlinger mellom den tsjek. regjer. og de tyske my-
digheter. Megot tyder på at tyskerne også her kommer til å strekke våpen.
TYSKLAND. Im korr. fra BBCs' norske program uttalte sand. kvell at det so-

... som nå fjenstod av de tyske styrkene i Tyskland, var bare noen lommere, og innholdet i disse lommene var bare som rusk å betrekte. I Berlin har russerne telt opp 134.000 tyske fanger. Det røde bannet vifter over alle off. bygningene. I syd har amerikanske styrker inntatt Innsbruck, Salzburg, Berchtesgaden og Linz, som samtlige var erklært for åpne byer, og ble ikke forsvarst. 2 arméer på oml. 200.000 mann har overgitt seg til amerikanerne. En annen tysk armé er tatt av franske styrker ved Lichtenstein.

Husk parolent! Vær forsiktig.

1. september 1945

- 5. Årg.

INNSAMLING TIL KRIGSTIDENS OFRE. Okkupasjonstidens frie presse, også kalt den "illegale" presse, har sett det som sin siste og avsluttende oppgave å betone sin innsats i hjelpearbeidet for krigstidens ofre.

I fem lange krigsår kjempet nordmenn under tyskernes og nazistenes åk, og nå har vi til å få en oversikt over hva kampen har kostet. Landsmenn er blitt myrdet, med eller uten dom - landsmenn har gått tilgrunne i tilintetgjørelsesleirene i Tyskland eller andre steder. Andre har gått til bunns med handelsesflåten eller falt i kamper til lands, i marinen og i flyvåpenet. Det er tusner av landsmenn som sitter tilbake uten forsørgere. Vi plikter å vite dem vår hjelp.

Men det er ikke bare til disse at hjelpen må nå frem. Vi må söke å nå alle som i ordets videste betydning er krigstidens ofre. De som har tapt alt ved fiendens overgrep og de som har fått sin helse undergravd i det daglige støy her hjemme.

Arbeidet blir stort og oppgavene krevende. De som har tapt arbeidsvennen og ikke fått tilstrekkelig stønad av det offentlige, må vi nå frem til. Vi må også hjelpe dem som trenger hjelp for å komme igang med sitt arbeide - hjelp til selvhjelp - Alle må vi hjelpe så de kan komme på føte uten bitterhet. Hjelpeaksjonen er ikke begrenset til noen enkelt landsdel, men tar sikte på alle nødstedte landsmenn i bygd og by over hele landet. Vår oppgave skal være å lette vilkårene der hvor offentlige tilsyn ikke strekker til hvor hjelpen kommer for sent eller hvor man ellers ville vide til forsorgsvesenet. De innkomne beløp anvendes straks til dekning av øyeblikkelig tugifter i forbindelse med spesielt aktuelle hjelpeaksjoner som man har kjennskap til og billiger i krigstidens års.

Innsamlingen skjer gjennem den "illegale" presses distributører. Disse er utstyrt med kuponger som lyder på kr. 5.- og kr. 2.-. Alle som ønsker å gi sitt bidrag til innsamlingen kan, enten de evner å gi meget eller lite, kjøpe et større eller mindre antall kuponger som samtidig gjelder som kvittering. Beløpet må for kontrollen skyld ikke gis til noen distributører uten at vedkommende leverer kuponger for beløpet. Skulle noen ønske å gi et større beløp, hvilket vi sikkert tror, kan dette gjøres ved å innbetale beløpet til hvilket som helst postkontor i hele landet.

på Giro-konto nr. 11732.
Vi henstiller til alle gode nordmenn om å slutte opp om innsamlingen. Den
tar sikte på krigens viktigste øvsnitt: Seiren over en del av de vansker
en skapte.- Landsmenn skal bli hjupet så de kommer best mulig på fote, men
ikke å få følelsen av å være en understøttet person. Og den "ill-rykte"
presseslesere harbrett til å være med å yte denne æreshjelp.
Landsmenn: Slutt opp om denne vår aksjon etter evne, hjertelag og i forståel-
sen er det viktigere å vinne freden enn krigen. Freden var tross alt målet.

Den "illegale" Presses Arbeidsutvalg
Haakon Flesje
Formann